

LINGUISTICS AND TRANSLATION STUDIES.
МОВОЗНАВСТВО І ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО

УДК 81.42

[https://doi.org/10.31548/philolog14\(3\).2023.01](https://doi.org/10.31548/philolog14(3).2023.01)

Особливості дискурсивних висловлень з препозитивним компонентом – «називним уявленням»

Василь ШИНКАРУК,

доктор філологічних наук, професор,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
03041, Героїв Оборони, 15, Київ, Україна

E-mail: vashyn2010@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0001-8589-4995>

Анотація. У науковій статті розглянуто особливості дискурсивних висловлень, кореферентних з граматичним формально-елементарним (простим) реченням; проаналізовано текст-дискурс як сферу функціонування висловлення, що дає змогу врахувати мовленнєву ситуацію, авторизацію з боку мовця, різноманітні прагматичні параметри мовлення, взаємозв'язок активних та суб'єктивних факторів; простежено асиметрію між планом вираження і планом змісту, між висловленням-реченням і висловленням з препозитивним компонентом «називним уявленням», тобто висловленням, що не має певного граматичного зразка; обґрунтовано дискурсивні висловлення з «називним уявленням» як своєрідний синтаксичний комплекс, єдине інтонаційне ціле з подвійним, як правило, позначенням суб'єкта.

Ключові слова: синтаксис, синтаксис зв'язного мовлення, текст, дискурс, речення, просте речення, висловлення, дискурсивне висловлення, кореферентність, «називний уявленням», «називний теми».

Актуальність дослідження (Introduction). У сучасному мовознавстві особливого значення набувають наукові дослідження у галузі текстової лінгвістики, зокрема, актуальним є аналіз співвідношення понять тексту і дискурсу, оскільки термін «дискурс» вживається в різних значеннях. Лінгвісти зосереджують особливу увагу на вивченні конструкцій, які походять з усного мовлення, оскільки простежується запозичення елементів розмовної мови в усі функційні стилі.

Актуалізує потребу послідовного глибинного студіювання синтаксичних структур, які належать до сегментованих конструкцій, недостатня кількість праць, присвячених вивченню явищ синтаксису зв'язного мовлення в українському мовознавстві.

Опис мовних зразків синтаксичних одиниць у її системних взаємозв'язках становить першорядне завдання синтаксису. Спостереження над функціонуванням синтаксичних одиниць у сфері живого мовлення уможлиблює узагальнення їх модифікацій як наслідку

процесу структурування (синтаксування) [13, с. 131]. Тому обґрунтування механізму виникнення синтаксичних одиниць як у сфері мови, так і у сфері живого спілкування, а також характер взаємодії і динаміки обох сфер є актуальним у мовознавчій науці. Мовленнєва реалізація висловлення, зумовлена тектонікою (лінійним розгортанням), може бути представлена варіантами синтаксування (структурування) тієї самої номінації подій, що не збігається з граматичним реченням, тобто охоплювати інтеграцію декількох предикативних одиниць чи їх частин.

У сучасній мовознавчій науці вивчення дискурсивних висловлень, що є синтаксично членовані структурні одиниці, співвідносні з простими, складними чи багатоконпонентними реченнями, тісно пов'язані з дослідженням лінгвістики тексту [14].

Аналіз досліджень і публікацій (Literature Review). Питання про комунікативну одиницю, більшу ніж речення, є проблемне і дискусійне, тому увагу лінгвістів привертає зв'язне

мовлення, проблеми комунікативного напряму досліджень в прагматично-ситуативному – у з'ясуванні зв'язності дискурсу і в ментальному контекстах – вивчення впливу етнографічних, соціокультурних, психологічних умов категорійної організації мовного матеріалу в процесах комунікації, у «живому мовленні».

Ще повною мірою, на думку Ф. Бацевич, залишаються не окресленими розділи комунікативного напряму досліджень, його основні категорії, методи аналізу тощо. Зокрема, аспекти, пов'язані з мовним кодом процесу комунікації, є одними з найменш вивчених. До цього часу не вирішені проблеми категоріальної організації мовного матеріалу в процесах комунікації, оскільки категорії, опрацьовані з урахуванням сосюрівської дихотомії Мова і Мовлення, є недостатніми для опису модусу зовсім іншої природи, яким є Комунікація [2, с. 30].

Т. В. Радзієвська зауважує: «Імпульс, що був одержаний лінгвістикою тексту від прагматики, вплинув на стан цієї сфери розвідок. Текст почав аналізуватись як засіб спілкування, комунікативний твір, тип мовленнєвої дії. Дослідницька думка пішла в дещо протилежному напрямі – від тексту до його елементів: абзаци, окремі речення, граматичні засоби, лексичні одиниці почали тлумачитися з погляду тієї функції, яку вони виконують у цілісному текстовому утворенні» [11, с. 53]. Погоджуємося з її думк, що у європейському, в тому числі вітчизняному мовознавстві, спостерігається тенденція до комплексного аналізу тексту як засобу спілкування. При його аналізі враховуються дані суміжних наук – філософії, психології, семіотики, культурології, поетики. У комплексі розглядаються семантичні, структурні, стилістичні, соціокультурні властивості тексту, що дозволяє говорити про відновлення філологічної традиції багатоаспектного підходу до тексту в сучасному мовознавстві, про гуманізацію цього об'єкта дослідження [11, с. 58].

Різні форми психічної діяльності людини, відбиті в реченнях, перебувають не в ієрархічній підпорядкованості, а у відношеннях рівноправного взаємодоповнювання. Інформація, закладена в

пропозиції простого речення або в підрядній з'ясувальній частині, виступає змістом тієї чи іншої модальної дії. При такому погляді текст містить дані не тільки про пропущений через почуття і свідомість мовця світ, він є певним чином організованою системою модальних дій, виявлення яких може бути важливим не лише для мовознавства, а й для літературознавства, психології тощо [3, с. 110].

Всебічне обґрунтування функціональних особливостей синтаксичних одиниць у мовному плані, на думку І. Р. Вихованця, засвідчує зрілість синтаксичної теорії і її спрямованість на пояснення найскладніших синтаксичних явищ [4, с. 20].

Концепт речення належить до активно опрацьовуваних українськими мовознавцями (праці І. Вихованця, К. Городенської, Н. Гуйванюк, А. Загнітка, Н. Іваницької, О. Мельничука, В. Ожогана, О. Потебні, та ін.), адже від розуміння речення залежить трактування інших синтаксичних одиниць того самого рівня.

Пояснити синтаксичні одиниці з точки зору знакової теорії мови є спробою мовознавців цікавою і перспективною, але вона вимагає подальших уточнень.

Комунікативна організація речення, пов'язана з його актуальним членуванням, стосується темо-ремних відношень у висловленні. За перетворення речення (абстрактної мовної одиниці, реченнєвої схеми) у висловлення (мовленнєву одиницю) великої ваги набуває змістове членування, істотне для певної ситуації, для відповідного комунікативного завдання.

Вивчення синтаксису зв'язного мовлення, зокрема дискурсивних висловлень як функціонально-мовленнєвих одиниць, у плані їх формально-семантичних, кореферентних співвідношень із граматичними простими і складними реченнями, є одним із перспективних завдань мовознавчої науки на сучасному етапі.

Мета наукової статті (Aim) – розглянути особливості дискурсивних висловлень, кореферентних з граматичним формально-елементарним (простим) реченням та обґрунтувати висловлення з «називним уявленням» як

своєрідний синтаксичний комплекс, єдине інтонаційне ціле з подвійним, як правило, позначенням суб'єкта.

Застосовано в науковому дослідженні комплексне використання **методів (methods of research)**. Відбір і систематизація матеріалу дали змогу використати прийом лінгвістичного спостереження; метод системного аналізу застосовувався під час дослідження теорії сегментації; описовий метод використано для класифікації дискурсивних висловлень з початковим сегментованим компонентом – «називним уявлення».

Результати (Results of the research). У мові художніх творів і публіцистики поширені синтаксичні конструкції, що за структурою розчленовані на дві або більше частини речення, які оформлені в тексті як окремі речення, тобто «від крапки до крапки», за смыслом і граматично тісно зв'язані одна з одною і легко можуть бути об'єднані в одну комунікативну одиницю – просте чи складне речення [13, с.15].

Термін «дискурсивне висловлення» запровадила в українському мовознавстві Н.В. Гуйванюк, яка досліджувала проблему формально-семантичних співвідношень у системі синтаксичних одиниць. Дослідниця вводить у науковий обіг поняття про кореферентність синтаксичних одиниць як відношення їх референційної тотожності й функціональної еквівалентності [див 5].

Кореферентні (від лат. *co* – префікс, що означає сумісність, і *referens (referentis)* – предмет думки, з яким співвідноситься певне мовне вираження) співвідношення базуються на спільності інформативно-референційного смислу висловлень і пов'язані з варіантами структурування мовних одиниць та з поняттям актуалізації (співвіднесенням віртуального мовного знака з дійсністю) відповідно до потреб мовленнєвої ситуації [5, с. 4-6].

Дискурсивні висловлення у зв'язному мовленні є синтаксичними одиницями вищого порядку, ніж формально-елементарне (просте) речення. Це сегментовані висловлення з актуалізованими компонентами, пунктуаційно відділеними від іншої базової частини висловлення. Їх актуалізація здійснюється за допомогою інтонації і пунктуаційного

знака на письмі, тобто, іншими словами, за допомогою парцеляції й приєднувального зв'язку.

В основі парцеляції як синтаксичного процесу лежить об'єктивна здатність мови «за допомогою членування тексту здійснювати реалізацію комунікативного завдання» [9, с.111]. Однак синтаксична категорія парцеляції полягає у виділенні певного відрізка цілісного висловлення в окрему відносно самостійну його частину, яка, однак, не пориває синтаксичного й структурного зв'язку з базовою частиною висловлення. Отже, парцеляція безпосередньо пов'язана зі структурою тексту, з аранжуванням «смыслів» чи видозміною функціональної перспективи висловлення.

Висловлення з початковим сегментованим компонентом «називним уявлення» чи «називним теми» є найбільш поширеним явищем синтаксичної сегментації.

П. С. Дудик, автор розділу про односкладні речення у монографії «Сучасна українська літературна мова: Синтаксис» вважає, що «цілком можливо розглядати «називний уявлення» як номінативне речення, бо синтаксично та інтонаційно він функціонує як окрема комунікативна одиниця, що служить формою повідомлення про певне уявлення, яке виникло у мовця і яке він бажає викликати в інших» [12, с.262].

Проте чимало мовознавців не вважає «називний уявлення» окремим номінативним реченням. Погоджуємося з думкою Ю. В. Зоріної, що концепція розподілу структур на «називний теми» та «називний уявлення», поза всяким сумнівом, заслуговує на увагу. Водночас, слід наголосити, що подекуди використання лексико-семантичного та функційного критеріїв для диференціації «номінативного теми» та «номінативного уявлення» не є достатнім. Фактичний матеріал свідчить, що ці два явища подекуди досить важко розрізнити. Ці конструкції вимагають подальшого вивчення, й адекватного терміна для позначення їх синтаксичного статусу в лінгвістичній літературі дотепер ще не знайдено [7,с.74-75].

Ю. В. Зоріна у монографії «Називний теми і називний уявлення в контексті

сегментованих конструкцій поетичного і публіцистичного текстів» проаналізувала сегментовані конструкції з називним теми й називним уявлення у функційно-семантичному, лексико-семантичному, структурно-синтаксичному, стилістичному та інтонаційному аспектах на зразках поетичних та газетно-публіцистичних текстів й обґрунтувала особливий поняттєво-термінологічний статус конструкцій із називним теми – публіцистичний номінатив, інформаційний топік або публіцистичний топік [7]. На її думку, сегментовані конструкції із значенням теми є специфічним елементом експресивного синтаксису, що виступає як семантично значима зв'язка речень на рівні тексту. Зв'язок між такими реченнями, їхня єдність встановлюється завдяки виразному поданню суб'єкта або об'єкта мікротексту у формі називного теми (публіцистичного номінатива) та називного уявлення [7, с.169].

У монографії «Експресивний дискурс: синтаксичні засоби вираження» В.Я. Мороз досліджує сегментовані побудови з «називним уявлення» і «називним теми» як засоби експресивного синтаксису та вказує на їхню поліфункційність [10].

Членованість тексту як спосіб його організації виявляє себе в сегментованих конструкціях, сутність яких «полягає в розчленуванні висловлювання на дві взаємопов'язані й водночас структурно й функціонально розмежовані частини з метою виразнішого, переважно експресивного, звучання їх» [6, с. 215].

У наукових працях мовознавці звертають увагу на комунікативну будову висловлень з називним уявлення. Зокрема, учені відзначають ту їх особливість, що вони тісно пов'язані з наступним висловленням, з текстом. Тому більш правомірно вважати конструкцію з «називним уявлення» сегментованою частиною основного (наступного) висловлення. Зокрема, слушною нам видається думка Ш. Баллі, що парцеляція початкового компонента висловлення здійснюється з метою його актуалізації і що парцельований елемент входить до складу «сегментованого висловлення з подвійним позначенням якогось предмета чи явища» [1, с.70] (підкреслення наше – В.

Ш.). Вторинне позначення того ж предмета чи поняття у другій частині дискурсивного висловлення здійснюється за допомогою лексичних корелятивів – займенників та іменників прикладкового характеру, повторів того самого слова. Порівняймо їх кореферентні співвідношення з граматичними реченнями, у структурі яких наявні відокремлені прикладки (напр.: Дикі Карпати! Вона знала їх горду красу (О. Кобилянська) // Вона знала красу їх, диких Карпат!), а також з простим реченням, де відсутня подібна актуалізація: // Вона знала красу диких Карпат! Порівняймо аналогічний приклад: Крейсер! Він не схожий на корабель (О. Гончар) // Він, Крейсер, не схожий на корабель // Крейсер не схожий на корабель.

У дискурсивному висловленні з початковим сегментованим компонентом «називним уявлення» звертаємо увагу на синтаксичну функцію займенника у наступному висловленні, який повторює, нагадує «уявний предмет» і таким чином встановлює тісний зв'язок між попередньою і наступною частиною висловлення. Займенник, водночас, є членом другої частини висловлення. Чимало мовознавців називають займенники особливою формою вираження суб'єктивно-об'єктивного значення [8]. У структурі основної частини дискурсивних висловлень наявні, як правило, особові *я (ми), ти (ви)* та особово-вказівні *він (вона, воно, вони)* займенники. Вони вказують на уявний предмет і характеризуються спільними з іменниками граматичними значеннями. Ці займенники виконують різні синтаксичні функції:

а) *підмета*, напр.: Жнива! Вони підсумок цілорічної напруженої праці сотень людей (О. Гончар) // Жнива – підсумок цілорічної напруженої праці сотень людей; Гриць! Ти радість моя і кохання (Л. Мартович) // Гриць – радість моя і кохання; Екзамени?! Вони його не турбують (О. Гончар) // Екзамени його не турбують?!

б) *поширювача об'єктного типу*, напр.: Фронтіві ночі. Він їх добре знав (О. Гончар) // Він добре знав фронтіві ночі; Війна. Їй немає забуття (Г. Тютюнник) // Війні немає забуття;

в) *обставинного поширювача місця*, напр.: Полонина! Він вже стояв на ній (М.Коцюбинський) // Він вже стояв на полонині; Дороги. Залишились на них тільки сліди (Г. Тютюнник) // Залишились на дорогах тільки сліди.

За умови називання особи чи предмета займенником другої особи однини (*ти*) чи множини (*ви*) можливі кореферентні співвідношення дискурсивних висловлень та речень із звертаннями. Порівняймо: Жебраки... Ви хотіли його... одинака зогидити (О. Кобилянська) // Ви, жебраки, хотіли його... одинака, зогидити, а також з простим реченням, де відсутня подібна актуалізація: // Жебраки хотіли його... одинака зогидити.

«Називний уявлення» може утворюватися від найрізноманітніших іменників – конкретних чи абстрактних назв. Здебільшого вимовляється з розповідною та окличною інтонацією, наприклад: Полонина! Він вже стояв на ній (М. Коцюбинський) // Він вже стояв на полонині!, а іноді – з питальною інтонацією, наприклад: Крейсер? Звідки він взявся? (О. Гончар) // Звідки Крейсер взявся? Іноді поєднується декілька інтонацій: Молоді? Вони начабанують! (О. Гончар) // Молоді начабанують?!

Мовець виділяє цей предмет специфічною інтонацією і середньою паузою, чим полегшує його сприймання слухачем і своє власне подальше висловлення. У писемному відтворенні цих явищ на місці фразової паузи ставиться відповідний розділовий знак, якщо ж ця пауза втрачає властивість фразової паузи,

Список використаних джерел

1. Баллі Ш. Загальна лінгвістика і питання французької мови. М., 1955. 416 с.
2. Бацевич Ф. Термінологія комунікативної лінгвістики: аспекти дискурсивного підходу. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». № 453. 2002. С. 30-34.
3. Брицин В.М. Модальна граматики дискурсу як один із напрямів семантико-синтаксичних досліджень. Мовознавство. 2006. № 2-3. С. 101-110.
4. Вихованець І. Р. Нариси з функціонального синтаксису української

то в дискурсивному висловленні зникають при цьому функціональні ознаки сегментності.

«Називний уявлення» конкретизується ремою, в якій часто іншими словами називається тема і вживаються займенники *він, вона, воно, вони, про неї* тощо. У працях з стилістики таке подвійне позначання суб'єкта вважають мовознавці недоцільним, а самі конструкції розглядають як ненормативні. Варто взяти до уваги застереження щодо цього і не вбачати у таких структурах порушення норм літературної мови.

Висновки і перспективи (Conclusions and future perspectives). У сучасній українській мові, особливо в мові художніх творів і публіцистики, активно функціонують сегментовані конструкції з «називним уявленням», призначення яких максимально актуалізувати компоненти змісту висловлення й надати експресивного звучання окремим сегментам, а відтак і всьому висловленню.

В основу виділення дискурсивних висловлень з «називним уявленням» покладено передусім формально-граматичні ознаки. Дискурсивні висловлення з «називним уявленням» становлять своєрідний синтаксичний комплекс, єдине інтонаційне ціле з подвійним, як правило, позначенням суб'єкта.

Вивчення сегментованих конструкцій є одним із основних завдань української лінгвістики, що й становить перспективу подальших досліджень.

мови. К.: Наук, думка. 1992. 222 с.

5. Гуйванюк Н. В. Формально-семантичні співвідношення в системі синтаксичних одиниць: Автореф. дис.... докт. філол. наук. 1993. 34 с.

6. Загнітко А. П. Теоретична граматики української мови: Синтаксис: монографія. Донецьк, 2001. 662 с.

7. Зоріна Ю. В. Називний теми і називний уявлення в контексті сегментованих конструкцій поетичного і публіцистичного текстів. Наук. і відп. ред. А. П. Загнітко. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2020. 214 с.

8. Ожоган В.М. Транспозиція незайменникових слів до займенникових. Науковий вісник Херсонського державного університету: збірник наукових праць. Херсон : Вид-во ХДУ, 2016. Вип. 25: Серія "Лінгвістика". С. 16-21.

9. Кадомцева Л. О. Українська мова: Синтаксис простого речення / Л.О. Кадомцева. К.: Вища школа, 1985. 227 с.

10. Мороз В.Я. Експресивний дискурс: синтаксичні засоби вираження: монографія. Вінниця :ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. 106 с.

11. Радзієвська Т.В. Про один із напрямів сучасної лінгвістики тексту. Мовознавство. 1991. № 3. С. 53-58.

12. Сучасна українська літературна мова: Синтаксис / За ред. І. К. Білодіда. К.: Наук, думка, 1972. 515 с.

13. Шинкарук В. Д. Нарис із синтаксису зв'язного мовлення (теоретичний спецкурс для університетів). Чернівці. 1997. 152с.

14. Шинкарук В.Д. До питання синтаксису зв'язного мовлення International journal of philology. | Міжнародний філологічний часопис. Випуск 14 (2), 2023. С.6-12.

References

1. Balli, Sh. (1955). Zahal'na lnhvistyka i pytannya frantsuz'koyi movy [General linguistics and questions of the French language]. 416 p.

2. Vacevich, F. (2002). Terminolohiya komunikativnoyi lnhvistyky: aspekty dyskursyvnoho pidkhodu [Terminology of communicative linguistics: aspects of the discursive approach]. Visnyk Natsional'noho universytetu «L'vivs'ka politekhnika» [Bulletin of the National University "Lviv Polytechnic"]. No. 453. P. 30-34.

3. Brytsyn, V. M. (2006). Modal'na hramatyka dyskursu yak odyz napryamiv semantyko-syntaksychnykh doslidzhen' [Modal discourse grammar as one of the directions of semantic and syntactic research]. Linguistics. No. 2-3. P. 101-110.

4. Vykhoanets, I. R. (1992). Narysy z funktsional'noho syntaksysu ukrayins'koyi movy [Essays on the functional syntax of the Ukrainian language]. Kyiv : Nauk. dumka, 224

5. Huivaniuk, N. V. (1993). Formalno-semantychni spivvidnoshennia v systemi syntaksychnykh odynyts: avtoref. dys.... dokt.

filol. Nauk [Formal-semantic relations in the system of syntactic units: autoref. diss.... doc. philol. of science]. Kyiv. 34 p.

6. Zahnitko, A. P. (2001). Teoretychna hramatyka ukrayins'koyi movy: Syntaksys: monohrafiya [Theoretical grammar of the Ukrainian language: Syntax: monograph]. Donetsk. 662 p.

7. Zorina, Yu. V. (2020). Nazyvnyy temy i nazyvnyy uyavlennya v konteksti sehmentovanykh konstruksiy poetychnoho i publitsystychnoho tekstiv [Nominal topic and nominal representation in the context of segmented constructions of poetic and journalistic texts]. Science and resp. ed. A. P. Zagnitko. Vinnytsia: "Nilan-LTD" LLC. 214 p.

8. Ozhoan, V. M. (2016). Transpozyciya nezaymennikovykh sliv do zaymennikovykh [Transposition of non-pronominal words to pronouns]. Naukovyy visnyk Kherson'skoho derzhavnoho universytetu: zbirnyk naukovykh prats' [Scientific bulletin of Kherson State University: collection of scientific papers]. Kherson: KhSU Publishing House. Issue 25: Series "Linguistics". P. 16-21.

9. Kadomtseva L. O. Ukrayins'ka mova: Syntaksys prostoho rechennya [Ukrainian language: Syntax of a simple sentence]. Higher School. 227 p.

10. Moroz, V.Ya. (2017). Ekspresyvnyy dyskurs: syntaksychni zasoby vyrazhennya: monohrafiya [Expressive discourse: syntactic means of expression: monograph]. Vinnytsia: Nilan-LTD LLC. 106 p.

11. Radziyevs'ka, T.V. (1991). Pro odyz iz napryamiv suchasnoyi lnhvistyky tekstu. [About one of the directions of modern text linguistics]. Movoznavstvo [Linguistics]. No. 3. P. 53-58.

12. Suchasna ukrainska literaturna mova: Syntaksys [Modern Ukrainian literary language: Syntax] (1972). / Za red. I. K. Bilodida. Kyiv : Nauk, dumka. 515 p.

13. Shynkaruk, V. D. (1997). Narys iz syntaksysu zviaznoho movlennia (teoretychnyi spetskurs dlia universytetiv) [Essay on the Syntax of Connected Speech (theoretical special course for universities)]. Vidp. red. N.V. Huivaniuk. Chernivtsi. 152 p.

14. Shynkaruk, V. D. (2023). Revisiting syntax of coherent speech. International journal of philology. Vol. 14 (2), 2023. P.6-12.

Considerations of Discursive Utterances With Prepositive Component – «Nominative Representation»

Vasyl SHYNKARUK,

Doctor of Sciences in Philology, Professor,
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine
15 Heroyiv Oborony Street, Kyiv 03041, Ukraine
E-mail: vashyn2010@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0001-8589-4995>

Abstract. The scientific article examines the considerations of discursive utterances that are co-referential with a grammatical formal-elementary (simple) sentence; the text-discourse is analysed as a sphere of speech functioning, which makes it possible to take into account the speech situation, authorisation by the speaker, various pragmatic parameters of speech, the relationship of active and subjective factors; the asymmetry is traced between the plan of expression and the plan of content, between the utterance-sentence and the utterance-communication, and the utterance with a prepositive component - "nominative representation", i.e. an utterance that does not have a specific grammatical pattern; discursive utterances with a "nominative representation" as a kind of syntactic complex, a single intonational whole with a double, as a rule, designation of the subject are substantiated.

Key words: syntax, syntax of coherent speech, text, discourse, sentence, simple sentence, utterance, discursive utterance, co-reference, «nominative representation», «nominative theme».